

Az élményalapú zenepedagógus-képzés munkamódszerei és fejlesztésének lehetőségei

Deszpot Gabriella

Kulcsszavak: Kokas-pedagógia, zenepedagógus-képzés, élményalapú személyes tanulás

Absztrakt

Új paradigma szükséges a pedagógusképzésben: fontos, hogy a gyakorlat felől, a tapasztalati élmény alapján, eleve belülről vezérelve induljon el az adott (zene)pedagógia megismerése.

Az előadás témája egy szokatlannak számító egyetemi kurzus esetismertetésén keresztül rávilágít arra, hogy mit jelenthet az élményalapú és hatékony pedagógusképzés. Bemutatásra kerül egy, a Kokas Klára zenepedagógiájával foglalkozó tantárgy kurzusának fejlesztése, amely kutatással segített oktatási innováció, ahol a várható végeredmény egy, a lehető leghatékonyabb mintakurzus portfóliójának a megalkotása, amely más felnőtt- és felsőoktatási területeken is hasznosítható.

A kurzusfejlesztésen háromfős tanári csoport dolgozik, dinamikus egyensúlyban tartva a kutatói és az oktatói szerepeket.

A kutatás problémafelvetése abból indul ki, hogy a szokásos egyetemi kurzusidő hogyan tehető a leghatékonyabbá ahhoz, hogy adott zenepedagógiai módszer megismerésére és motivált alkalmazására mélyreható felkészítést adjon. Ettől lényegibb probléma az, hogy hogyan lehet az intézményi szokásokhoz, képzési környezethez illeszteni egy eltérő paradigmát képviselő kurzust, amely nem a képzések során addig megszokott tanulási útvonalat képviseli – vagyis keretet ad arra, hogy a tanulás, mint egyéni, személyes konstrukció a tapasztalatokból megszülethessen. Egy jó Kokas-kurzus a résztvevők saját belső élményére, teljes aktivitására alapoz, és a többféle megtapasztalás után vár el bármilyen módszertani tudatosítást és gondolati értelmezést a pedagógiai folyamatokat illetően és a módszertani megoldások terén.

Kiinduló kérdésköreink fokozatosan formálódva, de több témakört tartva kerülnek feldolgozás alá, amit a kihívások és örömök összefüggéseiben vizsgálunk a hallgatói válaszok alapján személy szerint és a csoport egészét tekintve. Vizsgálati problémakörök: a kurzushatékonyág összefüggése a csoportlétszámmal, a kurzus, a helyszín térfelosztásával; a kurzus tanárainak szereptartásával és tudáskészletével, a technikai és tárgyi körülmények minőségével, kutatásetikai kérdésekkel.

Feldolgozási módszereink nagyon sokrétűek: 37 hallgatói esszé elemzése; tanári kurzusnaplók összeállítása; foglalkozások időelemzése; órai aktivitások kategorizálása, filmbeli kódolása; zenerepertoárok elemzése; tanári prezentációk fókuszvizsgálata; 25 intenzív alkalom esetében a rögzített videó anyagok elemzése különféle szempontok szerint; a kommunikációs formák diverzitásának követése; szöveges tanári értékelések írásbeli készítése a hallgatók számára, retrospektív-értékelő találkozó szervezése.

A 2014-ben indult, eddig három szemesztert felölelő vizsgáldásunk a kvalitatív kutatások módszereit használja, és fenomenológiai nézőpontból közelít. A mintavétel még nem érte el a telítettségi határt. Folyó kutatásunkban a tanítás-tanulás visszatérő mintázatait keressük a megfigyelt és dokumentált szituációkban és az erről szóló egyéni beszámolóinkban.

Szakirodalom

Deszpot Gabriella (2016): Zene és kreativitás. Az alkotóképesség fejlesztése Kokas Klára zenepedagógiájával. In: Falus András (szerk.): *Zene és egészség*. Kossuth Kiadó Zrt, Budapest. 54-75.

Vass Éva és Deszpot Gabriella (2016): Introducing experience-centred approaches in music teacher education - Opportunities for pedagogic metamorphosis. *Thinking Skills and*

Creativity. 2016.11.03-i megtekintés, <https://www.sparrho.com/item/introducing-experience-centred-approaches-in-music-teacher-educationopportunities-for-pedagogic-metamorphosis/a0d811/>

Deszpot Gabriella és Vass Éva (2015): Multidiszciplináris kutatási lehetőségek a Kokas-módszer vizsgálatára. 2016.12.14-i megtekintés: Parlando, http://www.parlando.hu/2015/2015-1/Deszpot_Vass_KokasKutatasok.pdf

Vass, E és Deszpot, G (2015): Opportunities for Creative Transformations in the Kokas pedagogy. The Changing Face of Music and Art Education- Interdisciplinary Journal for Music and Art Pedagogy MERYC: Playful Sounds - Personhood (2) CFMAE 7. /2. sz. 12. [on-line] <https://cfmaejournal.wordpress.com/2016/04/05/cfmae-72-playful-sounds-personhood/>